

עזר רמי

תמי

1950 - 1973

איגוד חיבר וערך: עזר דוד

1950-1973

רמי

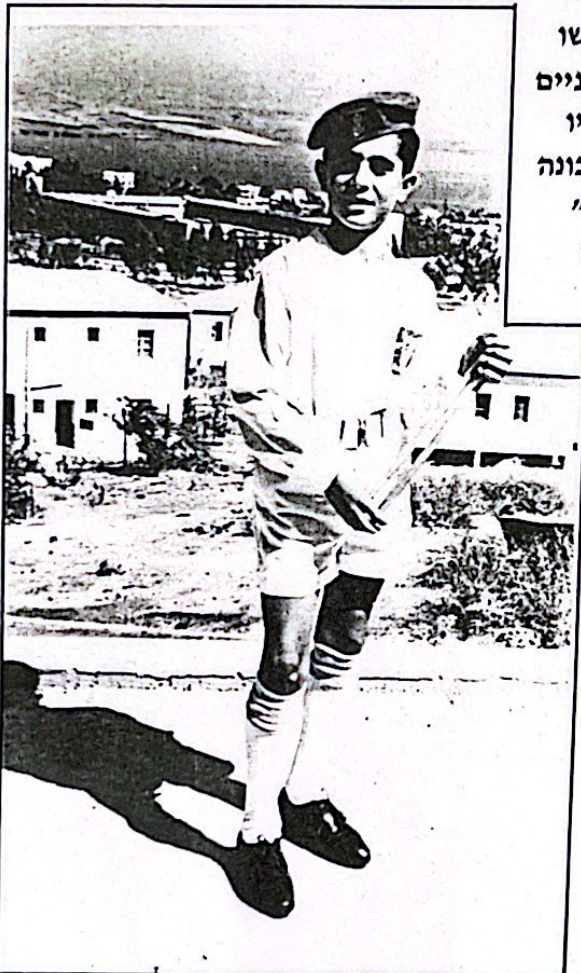

ילדות

כילדים, אני זוכר את רמי מלא פעילות, ילד דינמי וחייכן. תמיד סבבו אותו חברים. רמי אהב לשהות מחוץ לבית, כמו ציפור דרור. המצב הכלכלי בביתנו היה מאד קשה. גרנו בבית קטן, משפחה מרובת ילדים. כל התענוגות והתפנוקים להם זוכים הילדים

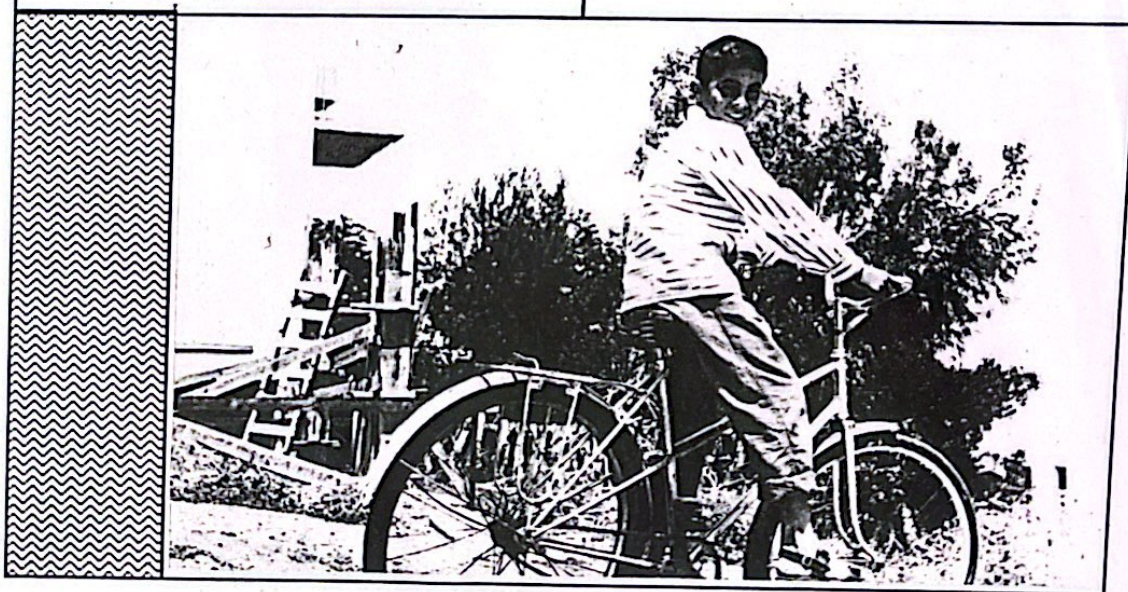
היום, היו רחוקים מאיתנו ולו במחשבה. משאת נפשו של רמי היתה-אופניים. בשכונה לבודדים היו אופניים והוא היה מביט בהם ומשתאה, ואם היה נופל לידי איזה סיבוב קטן, זו היתה חגיגה. כשגדל עבד בשכונה בעבודות מזדמנות וכך הצליח לחסוך "גרוש לגרוש" עד שהגיע הרגע המיוחל והוא קנה לעצמו אופניים לאחר תאונה. כולם נרתמו לעזור לו להביא אותם למצב נסיעה.

הוא הצליח ...!

תזמורת טבריה

תזמורת נוער היתה בטבריה בשנות השישים. בכל המאורעות המרכזיים בעיר, צעדה בתהלוכה לקול כלי הנשיפה והלמות כלי ההקשה, כולם בתלבושת אחידה לבנה, חבושים בכובע כחול. רמי פרץ את הדרך והצטרף לשורותיה בתפקיד מתופף. הוא היה גאוות השכונה כשזיהו אותו בין הצועדים. בתקופה מאוחרת יותר, גם אני הצטרפתי לאותה התזמורת.

צה"ל

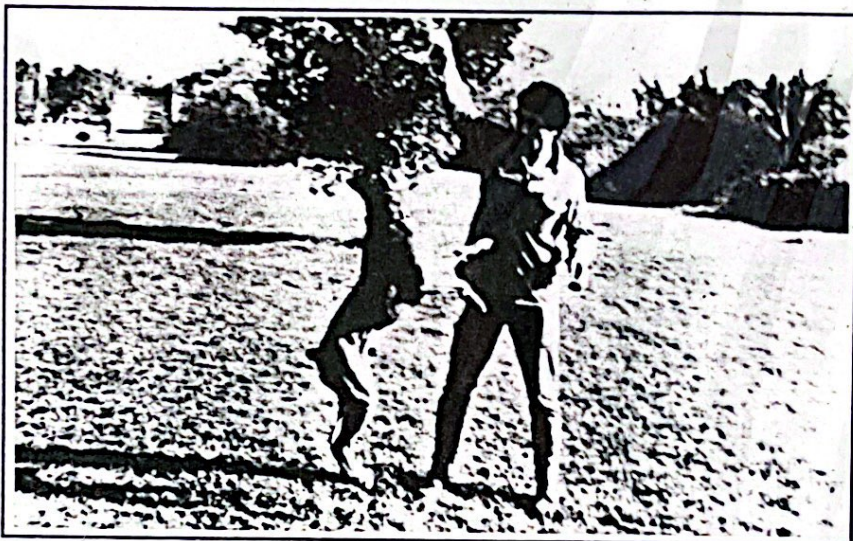
אל שורות הנח"ל, המדים הירוקים והתספורת הקצרה, הצטרף רמי בשנת 1968. אלה היו הימים הראשונים בצבא. טירונות, מחנה שמונים, קשה - אך רצונו להצליח מצעיד אותו קדימה אל הנח"ל המוצנח. מסע לקבלת הכומתה האדומה ויותר מזה לקבלת כנפי הצניחה. נעליים אדומות, כומתה אדומה וכנפי צניחה בחזית השמאלית - זו היתה גאוות השכונה. כולם העריצו אותו. משפחה, שכנים, חברים ומי לא?.. בני גילו שהתגיסו, ניסו להגיע לכומתה האדומה בעקבותיו. במסגרת שרותו בנח"ל, עבר חלק מהתקופה בשרות בסיני בשמירה במעוזים.

להביט אל האופק הרחוק
ולא לדעת שאי פעם הגורל ימחוק
את יופי הנעורים, את החיוך והצחוק
זה כואב שבא לצעוק...ולצעוק...ולצעוק !

שחרור וחזרה לקיבוץ

רמי השתחרר ויחד עם חבריו לגרעין הצטרפו לקיבוץ איל - בסמוך לקלקיליה. עוד חלק בנושא הציונות שרכש, לשמור על עוד פיסת קרקע, אפילו בשכנות עם האויב. בקיבוץ גידל רמי כלב מזן " בוקסר". הם היו מאד קשורים זה לזה. חבריו מספרים שיומיים לאחר נפילתו, נפח הכלב את נשמתו ומת.

תחביב מיוחד היה לרמי, והוא איסוף שלטים. לא משנה היה לו מאיזה סוג או מה כתוב עליהם. הוא תלה שלטים בתוך חדרו, בחצר ובכל מקום הנראה לעין. כששאלת ורצית להגיע לחדרו, אמרו: "תצעד בסמוך לשלטים, אתה כבר תגיע!"

אמא רחל

אמא היתה מאד קשורה לרמי והוא אליה.
כשהמשפחה עלתה ארצה בשנת 1950,
היתה בחודש השמיני להריונה. היא עברה
חבלי קליטה קשים, כשבביטנה תינוק
העומד להיולד בכל יום.
נולד בן והעניקו לו את שם הסבא -רחמים.
התנאים הכלכליים באותם ימים היו קשים
מגורים באוהלים ובצריפים, מזון בהקצבה
לכן נאלצה אמא להיות במחיצתו בכל עת
ולישמור שלא יאונה לו כל רע.
אמא, ליותר אותו לאורך כל הדרך ודאגתה
היתה במיוחד בתקופה הצבאית שבחיו.
היא נשמה לרווחה בעת שחרורו, וציפתה
שיחזור הביתה, אך הוא העדיף לחזור
לקיבוץ. זוכר אני שליבה היה איתו תמיד.
אמא אהבה לראות ולשמע תמיד דברים
חיוביים. הבשורה המרה שקיבלה אודות
רמי, העכירה את רוחה, חיוכה התמידי
נעלם, והיא איבדה את כל הטעם הטוב
שבחייה.

בני, בעיני אני תועה
לא היה לי יקר כמוך
איכה אבך לקראתך, שעה
הן איני יודעת אייך !

אז הבכי רוחץ את ריסי
לא אדע נחם - לא אדע די.

עיני העייפות עודן הומות לקחת
את חן דמותך את שחור תלתליך
את אומץ ליבך שלא ידע פחד
בצעק איבדתיך, בבכי חיפשתי צעדיך

אז הבכי רוחץ את ריסי
לא אדע נחם - לא אדע די.

אבא אפרים

אבא נשא בתוכו תמיד את האחריות לבני המשפחה.
כמו כל העולים בשנת 1950, היה צריך להתמודד עם חבלי הקליטה, וכראש המשפחה היה צריך לדאוג לצרכים של כולם.

כשאבא החליט לעלות ארצה, אמא היתה בחודשי הלידה האחרונים. הוא כל כך מיהר והפתיע את כולם, כאילו שתכנן שהרץ הנולד יוולד בארץ ישראל. ואכן הוא נולד בישראל-

זו היתה מתנתו הראשונה למדינה, וזו היתה גם מתנתו האחרונה.
את נפילתו של רמי, קיבל באופן קשה ביותר. הוא שמר הכל בתוך תוכו ולא הראה בארשת פניו דבר, כדי לא להעכיר ולהפיל את רוחה של כל המשפחה.

אותות הנפילה הראו ניצנים לאחר חודשים מספר. אבא חלה מאוד, הובהל לבית החולים, שם אושפז, ושם נפטר - כתשעה חודשים בלבד לאחר נפילתו של רמי.

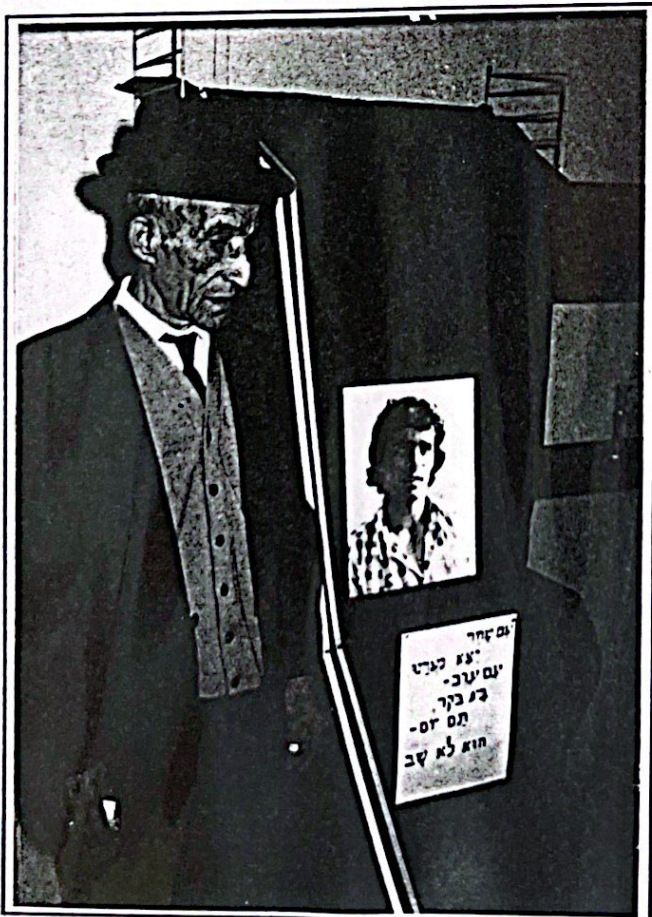
בני, שאלתי לך מתוהו חוליי
מעובי מחשכי, שאלתי לך
מוכה עד חיך - ליבי
עת נתבשרתי באסונך.

דע בני כי ניטל הדיבר מאביך
והכביד המחנק - ואתייסר
רק עיני על פניך הולוכו
וליבי לדמותך התמסר.

כי נפלה הרעה מכל הרעות
כי שטפה עד צואר ותעלע
בתפילה אליך שפתי נעות
אך קולך לא ישמע.

כוחותי יכלו לעמל והליכה
אך פני טבעו בעינוי
מתונים וצלולים נראו כזריחה
אך בלב לא חל שינוי.

גם מבעד לחולי המר
מחשבתי לא ידעה מנוחה
זונה את בריאותי ליבי נשבר
עת חושב אני בך.

... " אז אחייך יוצאים שורות שורות להבקיע מצור וליפול לברות

והמות הולך כמשור בקורות ואחד לאחיו אמר: אחי,

ליבי לי מגיד לא אצא מזה חי ! " ...

עזר רמי (רחמים)

בן רחל ואפרים

נולד בשנת תשי"א (1950) בטבריה. משבגר הצטרף לחברת הנוער "גבעת חיים מאוחד", שם השלים את לימודיו התיכוניים. בתקופה זו למד רמי להעריך ולהאזין את חיי העבודה והכפר, לכן משהגיע זמנו להתגייס, בחר להצטרף לגרעין נח"ל, כדי להמשיך את חייו בקיבוץ. בשנת 1968 גוייס רמי לצה"ל. את הכשרתו החקלאית עשה בקיבוץ מעוז חיים. לאחר תקופה של הכשרה, השתלם בקורס צניחה ואח"כ שירת תקופה מסויימת בנח"ל קליה. להמשך שרותו הוסב לחיל השריון, שם השתלם בקורסים למפעילי מרגמות ונהגי טנקים. רמי הוסמך כנהג טנק. כשפרצה מלחמת יום כיפור, גוייס רמי ונשלח עם יחידתו לרמת הגולן, שם השתתף בקרבות הבלימה הקשים נגד הסורים. ביום י"א בתשרי, תשל"ד 7.10.1973, נפגע הטנק שלו ורמי נהרג. רמי הובא למנוחת עולמים בבית העלמין הצבאי בראשון לציון. בן 23 היה בנופלו. ת.ג.צ.ב.ה

לאחר נפילתו של רמי, התקבצנו משפחה וחברים בקיבוץ איל, כדי להתייחד עם זכרו. מול תמונה ונר, עם מחשבה עמוקה, ישבנו ושמענו מילים מחברים על פועלו במשק, בחברה, מהרהרים ומצירים כל משפט, כאילו שהוא נמצא ביננו.

אפלו הפנים זולגות הדמעות
שפתיים נעות מבקשות
עיניים נופלות, דוממות
ראש מורכן, מחשבות, זכרונות
נפתחים לבבות, לחיים מאדימות
שקט, דממה, קולך נשמע ולא קולות...

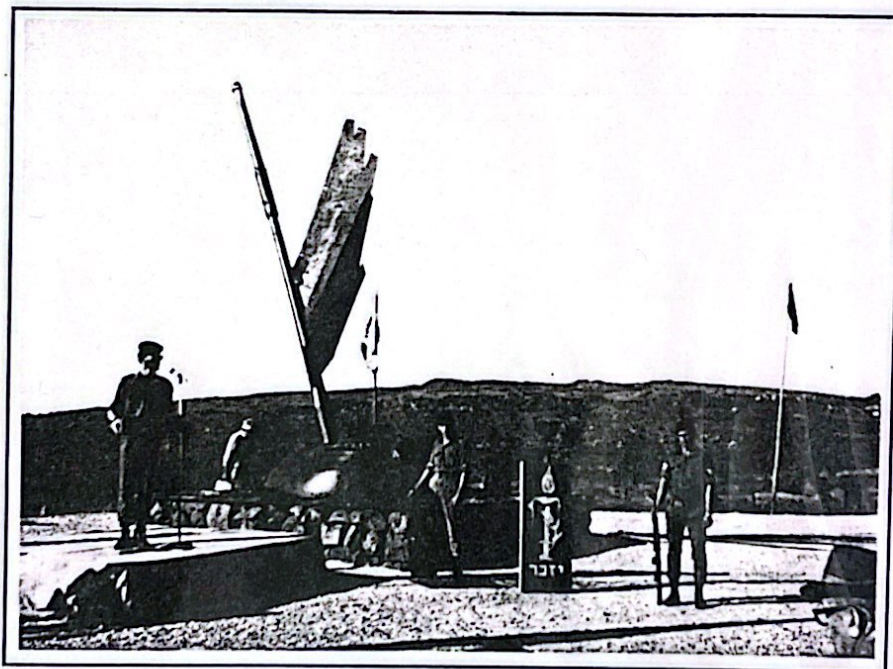
חלקת הקבר
בבית העלמין

23 ימים היה רמי בחזקת נעדר, עד שקיבלנו את הבשורה המרה.
כל המשפחה, חברים, שכנים, ומי לא? התקבצנו לבכות אותו. רמי היה ראשון הנופלים
במשפחתנו הענפה, לכן קשה היה לעקל את המצב החדש אליו נקלענו.
אווירה של שקט מתוח שררה בקירבנו, מידי פעם פרץ מישהו בבכי ומיד הצטרפו אליו
כל האחרים.
רמי נקבר בחלקה הצבאית הארעית בבית העלמין בנהריה.

באחד הימים כשכולנו אבלים,
הלכנו לראותו, אך הוא לא היה בחיים
סביב קברו התקבצנו הוריו, אחיו ורעיו
עומד כל אחד והשלט מול עיניו
שם כתובים השם והמספר
זה מה שנותר מרמי היקר .

מלחמת יום הכיפורים

מתנת האל קיבלתי, זכיתי להיות האחרון מבני משפחתי שראה את רמי לפני נפילתו. את יום הכיפור ביליתי יחד עם רמי בקיבוץ. יום שבתון - בודדים היו החברים שהסתובבו במשק. בשעות הצהריים נשמעו ההדים הראשונים לסימני המלחמה. המתח הלך וגבר ככל שהזמן נע קדימה. התחילו הסתודדויות בחדרים, ומאוחר יותר כבר התאספו כולם בחדר האוכל לקבל הערכת מצב. ידענו כבר שהאויב פתח במלחמה והחברים התחילו להתכונן ליציאה ליחידות. בתקופה זו שרתתי בחיל האויר. אחה"צ נפרדתי מרמי ולא ידעתי שזו תהיה הפעם האחרונה, נסעתי לכוון הבסיס בו שרתתי. כבר בקרב הבלימה הראשון, שהיה הקשה ביותר, נפגע הטנק בפגיעה ישירה וכולם נהרגו. שם, לרגלי הר שיפון, הוקמה אנדרטה לזכר הנופלים.

...פגז אויב שדהר ודהר
אל מול הטנק ולא נעצר
פרץ בזעם, לא השאיר דבר
הטנק נשרף וכך זה נגמר.

בבקר אחד של יום בהיר
נודע לנו. מי לא החויר?
מי לא הזיל דמעה? מי לא קרס אפיים?
ומי לא קיוה אולי הוא חי עדיין?...

מבית העלמין בנהריה, הועבר רמי לקבורה בחלקה הצבאית בבית העלמין בראשון לציון,
מאז הצטרפנו למאות המשפחות המתקבצות מידי שנה, ביום הזכרון בבתי העלמין הצבאיים,
כדי להעלות את זכרון יקיריהם שנפלו במערכות ישראל.

צועד בדרך הצרה
צועד אל מול האנדרטה
חושב במחשבה ראשונה
אילולי כל זה קרה.

רק אבן ושם וצמחי משתלה
והשם, כן שימך חרוטה כל מילה
נר נשמה - חרישית התפילה.

צפירה - דקותיים דומיה
ראש רכון לחה הדימעה
אל העבר המחשבה צופיה
שקט, הס בזו השעה.

הטקס בקריאה ניפתח
זר ועוד אחד בזהירות מונח
הצדעה, נאום וירי כתותח
קדיש ותפילה - אותכם לא נשכח.

כשהתחתנתי, משאת נפשי
היתה שיוולד לי בן, שישא
את שמו של רמי.
בשנת 1980 קיבלתי את
המיוחל, ונולד לנו בן בכור
שנושא בשם רמי עזר.
רמי הבן, משתתף בכל
הכנסים לזכרו של רמי, ומידי
שנה הוא מצטרף למשפחה
ועולה לרמת הגולן,
אל האנדרטה להתייחד עם
זכרו.

מכתב אהוב שנים

אהבה שני

בדפם עמנו כבר עשנים שנה ומצניו חתום הכה שהיית בו
כפאם האמונה בהיית נחלק מתן ענין נשאר מבחל אדלו.
ואנשי, אחי עשנים שני, אחי הנאה שאננו עובדים מיבו
שני, מידי חלבש מידי יום, אחי זה ועבדים אל שלום.
שלום זה פבר נבל, אהל עחשוב אל מה שאננו צרכים עתקים
בשבילי. אל הייר אחיון.

אני האמה שבשנתה שם, באילן, יצא שיהיה קוצה אל
כאיים נקצו אל שאננו אלה החיים כום ענין חכך שפאח.
אהל אחי עשנים שני כאלו אל עשיר כום, כאלו אל הייר שם.
אהל שפאח בשביל השחח היצה אל הייר אחי שישכחו אל הוחכנו
בשיל אל שלום.

מה אלה, כלי תקנה שבשנתה שם אל הייר עשיר. תקנה של
עקנו מתן אחיו ככה סום.

הוא אלו עז שחל יטה האזר של מוסכם ענין כולם אל האת.
אל קצו שאננו איתך עשיר כל הפבר, קליד זבבים, קליד
כאבים.

שלך באהבה

חושבת.

אוקטובר-בזכרון קדוש
באים לכאן להפגש ולפגוש
משפחה גדולה שאיבדה צלם אנוש
שחיה שנים בין תקוה ליאוש

היום אנו מיטיבים לגלוש
אל אוקטובר שבעים ושלוש
להזכר, לחשוב, לדמוע ולבחוש
באותה מלחמה של להגן או לכבוש

באותם פגזים שהחלו לרעוש
בקרב מול אויב שרצה לפלוש
בפלדה, בדליקה שלא יכולת לנטוש
בבדידות, ברגע בו לא היה ממה לחשוש

ואין נחמה כי חייבים בעצב לחוש
מהלוח עוד דף של יום לתלוש
לדעת שחלפה שנה ולזכור בראש
שהיית לנו אח וחבר ודמותך מאיתנו לעולם לא תמוש

רמי

בחלוף ימים, חולפים גם סתווים
וחלפו כבר 32 כמניין השנים
גם היום הרקיע מכוסה עננים
והכל פה עצוב והשמיים בוכים

מחניק בגרון מצער כשבך נזכרים
דמעות זולגות הבכי פורץ מבפנים
שפתיים ממלמלות אודותיך מילים
והתמונות עולות שוב מאותם הימים

וכולם כבר מבוגרים, קצת מזדקנים
ואתה עדיין בן 23 עם חיוך על הפנים
מביטים בתמונות ואתה מביט משם מבפנים
מנסה לנחם, לקחת אותנו לימים היפים

חדר הנצחה, על קירות תמונות לוחמים
מאותם ימי קרב בשדה רווי בוץ וזרוע סלעים
בוחנים היטב, מנסים למצוא אותך בין החיילים
ואין אותך ואין דמותך ושוב רגעים עצובים

עוז רוחך סחף אותך בין גלי הלוחמים הראשונים
אומץ ליבך נשא אותך על גבי משורין עמוס פגזים
גודל אמונתך ואהבת הארץ זרעו בך כוח מול אויבים
אך.....אתה לא חזרת וכולנו נותרנו כואבים

תהא נשמתך צרורה בצרור החיים